

«Tante Anna i Blokkhuset»

Av Dag Mysen

For oss som vokste opp rundt Sagtomta på Mysen i tiårene før 1960, var «tante» Anna i Blokkhuset et kjent, kjært og respektert begrep. Hun står som et lysende eksempel på hvordan samfunnet før i tiden maktet å takle ulykker og katastrofer som satte barn i en utsatt og vanskelig situasjon. Dette var før moderne barnevern og velferdssamfunn.

Anna Kristiansen

Anna Kristiansen var født i Trøgstad i 1877. Som ung reiste hun til Oslo og tok huspost i en prestefamilie. Her var hun i mange år. Da denne familien ikke trengte henne lenger, tok hun ansvaret for matserveringen på et bevertningssted i Oslo.

Hun var forlovet i sju år underveis. Men mannen viste seg å være utro mot henne, så hun ga ham på båten og fortsatte som alenestående.

I 1928 var Anna på besøk på Mysen hos sin søster Olava (*Lava*) Korperud. Da var Mina Olsen nettopp død og hadde etterlatt seg seks barn fra tre måneders alder (Reidar) til 12 år (Arne). Faren til barna var en drivende god anleggsarbeider, men viste liten forståelse for barn, også sine egne. Moren Mina sa klart ifra før hun døde at hun ikke ville at ektemannen skulle ha omsorgen for barna etter hennes død.

Lava Korperud var en av kvinnene på Mysen som engasjerte seg for denne moren og barna hennes. Og da Anna kom på besøk, la Lava sterkt inn over

henne at disse barna trengte en som kunne være i mors sted for dem. Hun visste jo hvor dyktig og klok søsteren var i alle ting.

Anna reiste tilbake til Oslo, men sto i kontakt med søsteren vedrørende barna og deres skjebne. Barnas hjem var en bolig faren deres hadde bygd på Tittut, der familien bodde i første etasje og hadde leieboere i andre.

Moren hadde vært syk lenge før hun døde, og barna var i dårlig forfatning. Yngstemann Reidar på knappe året var så syk at det sto om livet. En eldre dame i barnas familie forsøkte å stille litt for ungeflokken etter morens død, men omsorgen ble langt fra tilstrekkelig.

«Tante Anna»

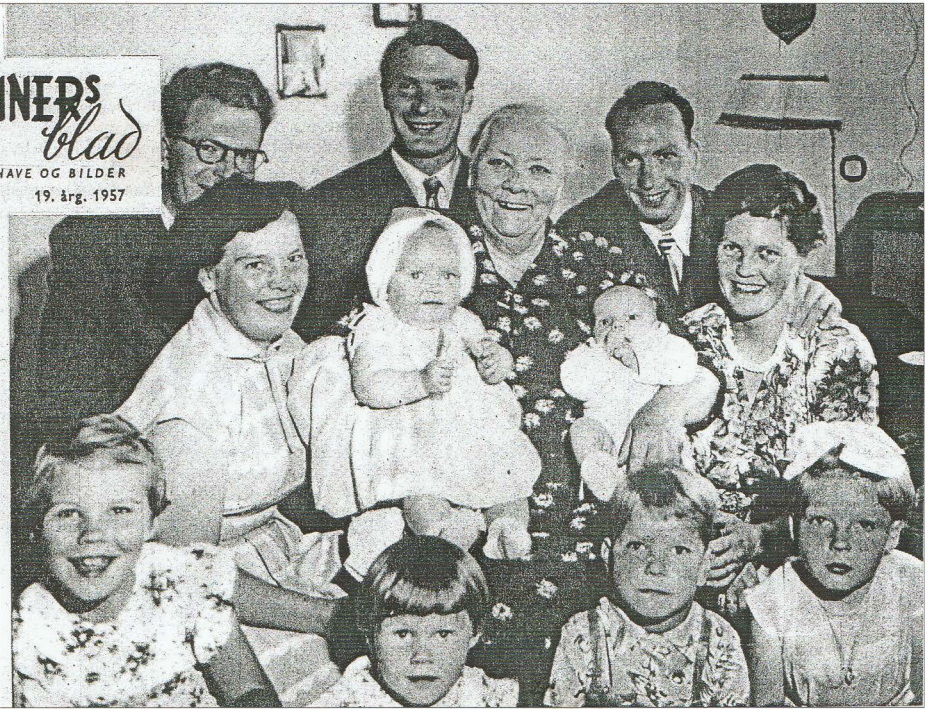
Etter en tenkepause bestemte Anna seg for å trå til. Hun kjente ikke barna på forhånd, og hadde ikke noe forhold til familien deres før øvrig. Men hun så behovet flokken hadde for omsorg, stell og kjærlighet. Derfor trådte hun inn i morens sted for barneflokket, i en slags «forståelse» med faren til barna. Da var hun 52 år. Det vitner om stort mot og stor kjærlighet. Hun ønsket ikke å bli kalt «mor», men «tante». Derfor ble hun «tante Anna» for de seks barna og deres etterkommere, og etter hvert for hele Mysen. For alle fulgte med i alles liv den gangen.

Etter at dette ble en realitet, solgte barnefaren huset og forsvant ut av dagliglivet. Anna og barna leide først

ALLE KVINNERNS

blad

HVORI OPPTATT HUS OG HAVE OG BILDER
Nr. 36. Lørdag 7. sept. 19. årg. 1957

Anna Kristiansen med noen av «sine» barn, svigerbarn og barnebarn. Artikkel i «Alle Kvinner» 1957. Bakerst fra venstre: Brødrene Reidar, Torbjørn og Ivar Olsen. I midten fra venstre: Mary, gift med Reidar, Anne Lise, Jan Ivar og Magnhild gift med Ivar. Nederst fra venstre: Inger Lise, Torbjørn, Oivind og Unni.

i et ledig hus hos snekker Martinsen i David Blids gate. Men da Martinsen trengte huset selv, flyttet de inn i «Blokkuaset» i Meieriveien, under vingene til Leif og Martha Mysen, som eide huset. Det het blokkuset fordi det var bygd av sementblokker. Huset var solid, og sunt å bo i.

Det er imponerende at Anna klarte dette økonomisk. Hun fikk sikkert noen kroner i støtte fra den offentlige «Fattig-kassa». Men det viktigste var det praktiske håndlaget til Anna, og dyktigheten med å trylle frem mat på bordet til seks sultne munnar av praktisk talt ingen ting. Hun hadde gris i uthuset og grønnsaker i hagen. Barna fisket i Mysenelva. Der var det mye fisk å få. Vannet var rent og fisken god.

Det ble en naturlig tilknytning

mellom barna til Leif og Martha Mysen og Olsen-barna. Ragnar Mysen forteller at han og søsknene hadde et nært og hyggelig forhold til blokkhus-barna og «tante» Anna. De husker at maten smakte ekstra godt på Annas kjøkken, og at det var veldig trivelig og trygt der. Ragnar forteller også at guttene, som var eldre enn Mysen-barna, var ivrige og dyktige fiskere. Torbjørn hadde ei lang bambusstang og gikk langs elva og dro en diger gjeddesluk midt ute i vannet. Han fikk mange og store gjedder på den måten. Guttene var også i Glomma og fisket, mest etter ål. Faren bodde ved Vansjø. Dit syklet guttene og fisket all slags matfisk, inkludert gjørs. Ved pumpa like under jernbanebrua rant kloakken fra slakteriene i Mysen ut. Når det ble slaktet, rant blodvannet ut ved

Blökkhuset anno 1974, året før det ble revet for å gi plass til Leif Mysen A/S sitt nybygg. Bildet er tatt fra stedet hvor Bunnpris ligger i dag. Fra venstre: Ragnar og Ole Lauritz Mysen. Foto: Indre Smaalenenes Avis.

pumpa og murten sto som sild i tønne. Fangsten ble lagt i kasser og solgt som mat til reve-farmene. Guttene syklet også til Lundeby-vannet og dro mye fisk til husholdningen.

Anna og guttene var mye sammen med Lava og Korperud-familien. Uten at noen snakket om slikt den gangen, ble det nok gitt håndsrekninger til Anna fra Korperud- og Mysen-familien, både i kontanter og klær. Men slike ting var lukket for omgivelsene, og sikkert også for barna.

Etter hvert som barna vokste til, tok de selvsagt småjobber i byen som visergutter, avisgutter osv. Mesteparten av lønna ble gitt som takknemlige tilskudd til Anna og husholdningen.

Arne fikk tuberkulose. Anna skjønte det med én gang og fikk ham inn under vingene til doktor *Haugen* og Høgli sykehus. Arne kom seg og ble frisk.

Anna var fenomenal til å lage god og velsmakende mat av alt mulig. Sausene hennes huskes med glede og takknemlighet fremdeles av dem som fikk nyte hennes hushold. Hun var også meget dyktig med søm, håndarbeid og strikking. Barna var alltid ordentlig kledd. Klærne var hele og rene til enhver tid. Anna sydde og snudde og gjorde om på klær som hun fikk fra forskjellige kilder, og fikk også dette til å strekke til for alle seks under hele oppveksttiden.

Hun holdt styr på ungeflokken sin med myndig og kjærlighånd. Det var aldri noe uro eller bråk rundt noen av disse barna. De var høflige og veloppdragne. At de levde i kår som ble ansett som fattigslige, ble ikke holdt imot dem.

Anna var veldig stolt av ungeflokken sin. Hun uttrykte sterkt og tydelig at

Søsknene med ektefeller. Bildet ble tatt på begravelsesdagen for Anna i 1971. Øverst fra venstre: Evard Symanec som var gift med Tordis (Olsen), Reidar, Torbjørn, Ivar, Arne og Harald. Nederst fra venstre: Tordis, Mary (Reidar), Raket (Torbjørn), Magnhild (Ivar), Ingrid (Arne) og Milla (Harald). Foto: Mary Olsen.

hun hadde ikke vært mer glad i dem om hun hadde vært deres kjødelige mor. Dette var gjensidig. De var stolte av henne, med barns naturlige kjærlighet.

Alle de seks barna fikk seg jobber. Tordis drev med søm i Sande i Vestfold, der hun var gift. Hun var opplært av Anna og ble tent som barn for søm og håndarbeid. Ivar og Torbjørn ble utlærte møbelsnekkere, og arbeidet i møbelindustrien på Mysen. Ivar ble formann på lakkavdelingen i Mysen Møbelindustri. Arne begynte også i møbelindustrien, blant annet i Trillebårfabrikken tvers over veien for blokkhuset, men hoppet over til kafédrift ved Momarken, og drev senere kiosken i Festiviteten kino.

Harald arbeidet på Hamilsaga og i møbelindustrien. Yngstemann Reidar kom inn i forsikringsbransjen og fikk en ledende jobb der.

Alle seks ble gift og levde i stabile ekteskap gjennom hele voksenlivet. Alle unntatt Arne fikk barn. «Tante Anna» fikk således 13 barnebarn. Alle elsket tante Anna. På Annas fødselsdag samlet alle seg hvert år i selskapslokalet i det første aldersboligkomplekset på Nordre Mysen, der Anna bodde fra 1957 av. Det fortsatte storfamilien med til Anna døde i 1971.

Kilder:

- Mary Olsen.
- Ole Lauritz, Ragnar og Dag Mysen.